

نگاه بیرون

ایران در مبارزه با داعش متحد غرب است

ترجمه: شهرام زردنار

حمله داعش در تهران – روز هفتم ژوئن – عملی جنایت‌کارانه و شیطانی بود. داعش مسئولیت این حملات را به عهده گرفت و ۱۷ انسان بی‌گناه کشته و ۴۰ نفر یا بیشتر مجروح شده‌اند. داعش که اخیراً مواضعش در نبرد موصل و سوریه نابود شده، تبلیغات خود علیه ایران را تشدید کرده است. این حملات هنگامی رخ داده‌اند که سطح رقابت بین ایران و عربستان سعودی در منطقه خلیج فارس تشدید شده است. آنچه باعث این وضع شده، سفر دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا، به ریاض بوده است. بعد از آن عربستان سعودی روابط خود را با قطر قطع کرده و این به خاطر دلایل مختلفی، از جمله ناخشنودی از همکاری رخ داده‌اند که سطح رقابت بین ایران و عربستان سعودی در منطقه خلیج فارس تشدید شده است. اما داعش، مجلس شورای اسلامی ایران را هدف قرار داده و این حاکی از آن است که داعش به عنوان دشمن آنها، حداقل این جنبه از جمهوری اسلامی را جدی گرفته است. ایران یک جمهوری اسلامی است و این حملات در نهادهای دوگانه و عمده قانون اساسی آن- اصل اسلامی‌بودن (مرقد مطهر امام) و اصل نمایندگی‌کننده مردمی آن (پارلمان) – انجام شده است. ما باید حکومت ایران را چنان‌که هست ببینیم و نه چنان‌که رقبا و دشمنانش در منطقه به خاطر اهداف خودشان، می‌خواهند. روحانی یک میانه‌روست، یک پراگماتیست است و در مدت کمپین ریاست‌جمهوری‌اش، برخلاف جناح تندرو، خواهان روابط بهتر بین ایران و غرب و روابط بهتر با همسایگان بوده است. این مسئله به طرز دردناکی احمقانه است که دولت‌های غربی با روحانی، بی‌بی احترامی برخورد کنند و کارش را مشکل‌تر کنند. از بسیاری جوانب و مخصوصاً در نبرد با داعش، موضع ایران در خاورمیانه، ایران را تبدیل به متفق طبیعی بریتانیا، ایالات متحده و غرب کرده است. دستاورد توافق هسته‌ای در اولین دوره ریاست‌جمهوری روحانی، پس از سال‌ها تلاش و مبارزه، یک علامت و شاخص در این مسئله است و این امکان بهترشدن روابط با ایران را ایجاد می‌کند. حملات تهران اشاره‌ای در همین جهت است؛ رقابت بین عربستان سعودی و ایران که به واسطه پارانوای ناامنی محلی عربستان سعودی و برخی دیگر از دولت‌های شورای همکاری خلیج فارس و تا اندازه‌ای گفتمان گذشته و حال ایران، مورد غلو واقع شده است؛ جنگ ما نیست و ما باید به شکل دقیق از موضوع‌گیری در این پارانوای، به نفع یکی از طرفین اجتناب کنیم. در بریتانیا فوراً باید وزارت خارجه، درباره سیاست خارجی، علیه دستورکار خزانهداری، ملهم از نظریه خوشبینی و دفاع از صاحبان ثروت در منطقه خلیج فارس، سیاست خود را تغییر دهد و دوباره اعلام موضع کند. ما نیازمند تغییر در سیاست خارجی هستیم که ما را مجبور به قراردادن خود در کنار عربستان سعودی کند و باعث شود ما به طرز بسیار غیرنفاذانه، تفسیر انگیزه‌ها و وقایع را از سوی آنها ببینیم. نیاز داریم تا قویا با سایرین در اتحادیه اروپا، برای واردکردن ایالات متحده به تغییر سیاست‌هایش در همین راستا وارد گفت‌وگو شویم.

حملات ناگهانی ترجمه: آزاده بابایی‌نژاد

وقوع دو عملیات تروریستی روز چهارشنبه در تهران که هم‌زمان مجلس شورای اسلامی و مرقد امام خمینی را هدف گرفت، نه‌تنها بهت و نیاواری شهروندان این کشور را به همراه داشت، بلکه در میان توده مردم انتقاداتی از تدابیر امنیتی مطرح شد. در این عملیات تروریستی ۱۷ نفر کشته و بیش از ۵۰ نفر نیز مجروح شده‌اند. چند ساعت پس از وقوع دو انفجار، «رضا سیف‌اللهی»، معاون کمیسیون امنیت ملی ایران، اعلام کرد هر پنج مهاجم گذرنامه ایرانی داشته و مدت‌ها پیش برای شرکت در عملیات‌های داعش در رقه سوریه و موصل عراق، کشور را ترک کرده‌اند؛ اما در ژوئن ۲۰۱۶ به رهبری فردی به نام ابوعایشه وارد ایران شده‌اند که در درگیری‌های آن زمان نیروهای امنیتی با این گروهک شش‌نفره، این فرد کشته و باقیی متواری شدند. روز چهارشنبه تصویر این افراد بدون ذکر نام و فامیلی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد. بنا بر گزارش وزارت اطلاعات، دو نفر از این افراد اهل پاهو کردستان و دو نفر دیگر از شهروندان عرب خوزستان بوده‌اند؛ یک زن نیز از اهالی این استان، نقش بلد راه گروه را بر عهده داشته است.

برگ برنده دولت پراگماتیک ایران

به باور «عبدالله الشایچی»، استاد علوم سیاسی دانشگاه کویت، ایران برگ‌های برنده زیادی در دست دارد و می‌خواهد نهایت استفاده از آنها را در جنگ علیه تکفیری‌ها به سود خود ببرد. در واقع ایران نظام پراگماتیک خردمندی دارد که بلافاصله و شتاب‌زده وارد نبرد رودرو نمی‌شود و می‌بینیم که مثلاً چطور آهسته در افغانستان و لبنان سال‌هاست که پیشروی کرده است.

شرق: عصر روزی که تهران درگیر تنش‌های بعد از حادثه تروریستی در مجلس و حرم امام (ره) بود، در واشنگتن سناتورها، طبق برنامه از قبل تعیین‌شده عمل کردند. مصوبه تحریم‌های جدید ایران به بهانه فعالیت موشکی تهران در سنا بررسی شد و با ۹۷ رأی موافق در برابر دو رأی مخالف به تصویب رسید. طرح «قانون مقابله با اقدامات بی‌ثبات‌ساز ایران» اواخر ماه جاری در کمیته روابط خارجی سنا مورد مذاکره قرار گرفته و با اکثریت آرا به تصویب رسیده بود. طبق این طرح، افراد و نهادهای مرتبط با برخی فعالیت‌های غیرهسته‌ای کشور شامل برنامه توسعه موشکی، انتقال اسلحه و حمایت از گروه‌های تندرو در خاورمیانه

طرح تحریم‌های غیرهسته‌ای در سنا تصویب شد

تحت تحریم قرار خواهند گرفت. قرار است لایحه یادشده هفته آینده به منظور تصویب مورد بحث و بررسی قانون‌گذاران قرار بگیرد. پیش از رأی‌گیری در سنا، شماری از سناتورها خواستار آن شدند که به احترام جان‌باختگان حملات تهران، بررسی این طرح به جلسه دیگری موکول شود، اما سایر نمایندگان با تغییر در دستور کار جلسه مخالفت کردند. یکی از مخالفان اصلی تصویب این طرح، برنی سندرز، سناتور دموکرات و رقیب هیلاری کلینتون در انتخابات اخیر ریاست‌جمهوری آمریکا بود. اما اکثریت سناتورها با او مخالفت کردند و این مصوبه تصویب شد. قبل از رأی‌گیری درباره این پیشنهاد سناتور باب مندز، سناتور دموکرات ایالت نیوجرسی

پاسخ تهران به تسلیت دوپهلوی ترامپ

ظریف: مردم ایران این‌گونه ادعای دوستی ایالات متحده را رد می‌کنند

عینی Reuters

در بند دیگری از این نامه تأکید شده «در کمال تأسف کسانی که همواره منشأ این ایدئولوژی افراطی بوده‌اند، اخیراً با انعقاد قراردادهای بی‌سابقه تاریخی، چراغ سبز و مشوق‌هایی را دریافت کرده‌اند. اتفاقی نیست که درست بعد از این معامله، وضعیت در منطقه بدتر شده، یعنی اختلافات کشورها افزایش یافته، حملات تروریستی چند برابر شده و سرکوب‌های داخلی شدت یافته است.» خوشرو در نامه‌اش یادآوری کرد که «حملات تروریستی تهران متعاقب آن حادث شد که وزیر دفاع عربستان در تاریخ ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۶ ضمن رد گفت‌وگو با ایران، در تهدید می‌کنند که مبارزه را به سرزمین ما بکشانند و به آنچه اربابیان آنان بیش از هر چیز از آن متغیر هستند حمله کنند؛ یعنی کرسی دموکراسی» «چندی‌پیش یک مقام سعودی با متهم‌کردن ایران به دخالت‌داشتن در حوادث تروریستی منطقه، تهدید کرده بود درگیری را به داخل خاک ایران می‌کشانیم. روز چهارشنبه گذشته در دو عملیات تروریستی که در مجلس شورای اسلامی و حرم بنیان‌گذار انقلاب اسلامی رخ داد، ۱۷ نفر جان خود را از دست دادند. گروه تروریستی داعش مسئولیت این حملات را بر عهده گرفته است.

برده‌برداری از نقش عربستان درحادثهٔ تهران

دستگاه دیپلماسی ایران بعد از حادثه تهران پرکارتر از همیشه حاضر شد. علاوه بر دیدارهای متعدد وزیر خارجه در حاشیه اجلاس شانگهای در قزاقستان، نماینده ایران در دفتر سازمان ملل متحد در نیویورک، علاوه بر گفت‌وگو با دبیرکل سازمان ملل درباره این حادثه، در نامه‌ای اعتراضی به سازمان ملل نسبت به اقدامات غیرمستولانه عربستان در منطقه هشدار داد. خوشرو در این نامه نوشته است «از جامعه بین‌الملل به ویژه شورای امنیت می‌خواهم با جدیت، رهیافت‌های خطرناکی را که در قبال امنیت منطقه از سوی برخی کشورها دنبال می‌شود و نتایج هولناکی در بار دارد، مورد توجه قرار دهد و در مقابله با افراط‌گری خشونت‌آمیز از هیچ اقدامی فروگذار نکند». این نامه در هفت بند تنظیم شده و در بند اول حادثه تهران، تشریح شده است. در بند دوم نامه این حملات تروریستی را که نظایر آن در بسیاری از شهرهای دیگر در سراسر جهان اتفاق افتاده، «نتیجه سال‌ها تلاش برای صدور ایدئولوژی رادیکال تکفیری و تأمین مالی گروه‌های افراطی از قبیل داعش، القاعده و امثال آنها» دانسته «که از این ایدئولوژی پیروی می‌کنند».

اعضای سازمان همکاری‌های شانگهای که در قزاقستان جمع شده بودند، روزهای پنجشنبه و جمعه به گفت‌وگو و رایزنی پرداختند. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه، نماینده ایران در نشست سران این سازمان و عضویت دائم ایران، هند و پاکستان یکی از موضوعات مورد بررسی بود. چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان و ازبکستان، سازمان همکاری‌های شانگهای را از سال ۲۰۰۱ ایجاد کردند تا در مسیر همکاری‌های چندجنبه امنیتی، اقتصادی و فرهنگی به کار آید. مقابله با ایده جهان تک‌قطبی و مهار روند روبه‌گسترش حضور قدرت‌های فرامنطقه‌ای، به‌ویژه ناتو و ایالات متحده آمریکا در فضای اوراسیا از طریق موازنه نرم و تحکیم همکاری‌های منطقه‌ای، مقابله با سه عنصر جدایی‌طلبی، افراط‌گرایی و تروریسم و نیز گسترش همکاری‌های اقتصادی به‌ویژه در بخش انرژی، از جمله مهم‌ترین اهداف سازمان همکاری شانگهای به شمار می‌رود. آنچه بر اهمیت اهداف و برنامه‌های این سازمان افزوده است، تحولاتی است که در سال‌های اخیر در فضای ژئوپلیتیک اوراسیا و مناطق پیرامونی آن روی داده است. تحولات مهمی مانند امنیتی‌شدن فضای بین‌المللی پس از حادثه ۱۱ سپتامبر، اشغال افغانستان، حضور مستقیم ناتو و ایالات متحده در منطقه آسیای مرکزی، گسترش فعالیت گروه‌های افراطی و تروریستی در افغانستان و پاکستان و مسائل مربوط به انتقال و امنیت انرژی، موجب توجه روزافزون جامعه جهانی به اهداف و برنامه‌های بازیگران سازمان همکاری شانگهای شده است. ایران، پاکستان، هند و مغولستان نیز از سه سال بعد به عنوان عضو ناظر پذیرفته شده‌اند. دراین‌میان ایران، پاکستان و هند مایل‌اند که از حقوق اعضای دائم برخوردار شوند. این امر در شرایطی محقق می‌شود که اعضای کنونی درخواست آنها را بپذیرند. اعضای که در هشت سال گذشته با عضویت ایران مخالف بوده‌اند، دلیل اصلی آنها این بوده که اعضای دائم سازمان همکاری‌های شانگهای نباید تحت تحریم باشند. با به‌سرانجام‌رسیدن مذاکرات هسته‌ای و لغو تحریم‌های هسته‌ای

دیپلماسی

و یکی از پیشنهادکنندگان این لایحه با تأکید بر اینکه این لایحه ربطی به برنامه‌های هسته‌ای ندارد، گفت: عده‌ای می‌گویند وضع تحریم‌های تازه با روح برجام مغایرت دارد و من می‌گویم ساخت تأسیسات موشکی دوربرد و زیرزمینی دالالتی بر نیت مثبت (ایران) برای پیشبرد توافق‌نامه هسته‌ای نمی‌کند. در این جلسه، سناتورها موضوع تشدید تحریم روسیه به اتهام تلاش برای دخالت در انتخابات ریاست‌جمهوری ایالات متحده را نیز مطرح کردند. در واکنش به این مصوبه، محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، در تویییت نوشت «بیانیه کاخ سفید و تحریم‌های سنا متناقض و زنده است».

ملی، دولت و مردم پاکستان را به او اعلام کرد. به گزارش ایرنا، سردار ایاز صادق در این گفت‌وگوی تلفنی تأکید کرد: همواره در کنار برادران ایرانی خود هستیم. پاکستان و ایران از روابط بسیار خوب و برادرانه با یکدیگر برخوردارند. پاکستان در این شرایط، در کنار دولت و ملت ایران خواهد بود. ایاز صادق همچنین در تماس تلفنی جداگانه با مهدی هندودست سفیر جمهوری اسلامی ایران در پاکستان، مراتب تسلیت و همدردی خود، مجلس ملی، دولت و ملت پاکستان را به دولت و ملت ایران اعلام کرد.

ادامه محکومیت‌ها و ابراز همدردی

بدر بوسعید، قائم مقام وزارت خارجه عمان نیز در تماس تلفنی با مرتضی سرمدی همتای ایرانی خود حادثه تروریستی در تهران را محکوم کرد. قائم‌مقام وزارت خارجه عمان در این تماس تلفنی همچنین ضمن تسلیت به دولت و ملت ایران، با خانواده شهدا و مجروحین این حادثه ابراز همدردی کرد. در ادامه این گفت‌وگوها دولت‌های دیگری نیز در محکومیت این حادثه بیانیه دادند. وزارت امور خارجه اکوادور، وزارت امور خارجه شیلی، دولت سنگال، دولت موریتانی، دولت آفریقای جنوبی، رئیس‌جمهور بلاروس، رئیس‌جمهور اسلونی، وزیر خارجه آلمان، نخست‌وزیر ایتالیا، رئیس پارلمان صربستان، وزارت خارجه ترکیه، وزیر خارجه استرالیا، سخنگوی دولت اردن، وزارت امور خارجه چک، نخست‌وزیر اقلیم کردستان، وزارت امور خارجه سوریه، وزارت خارجه پاکستان، وزارت خارجه قطر، نخست‌وزیر گرجستان و حزب‌الله لبنان در پیام یا توییتر حادثه تهران را محکوم کرده و با مردم ایران ابراز همدردی کردند.

هشدار به چند کشور منطقه

در بیانیه حزب‌الله لبنان آمده است که «جنایت‌هایی که امروزه تروریست‌ها در منطقه مرتکب آنها می‌شوند، برنامه‌هایی بین‌المللی هستند که چند کشور منطقه از این برنامه‌ها حمایت می‌کنند، همچنین کشورهایی که پشت این گروهک تروریستی ایستاده‌اند واضح و آشکار هستند و همه می‌دانند چه کشورهایی هستند و بسیار واضح است عملیات امروز تهران نتیجه تنش‌های جدید در منطقه است». وزارت خارجه سوریه نیز در بیانیه محکومیتش تأکید کرده «این حملات ناجوانمردانه که از سوی کشورها و طرف‌های معروف در منطقه و جهان حمایت می‌شود، باز نمی‌دارد. سوریه به کشورهای حامی این اقدامات تروریستی هشدار داده و آنان را از عواقب ادامه تأمین مالی و تسلیحاتی سازمان‌های تروریستی و اشاعه تدروی و اندیشه‌های تکفیری که امنیت و ثبات جهان و کشورهای منطقه را در معرض خطر قرار می‌دهد بر حذر می‌دارد». همچنین پرچم دفتر سازمان ملل در تهران و سفارت انگلیس در تهران، برای همدردی با شه‌های حوادث تروریستی تهران نیمه‌افراشته شد. دفتر یادبود شهدای حادثه تروریستی تهران، در دفتر سفارتخانه‌های ایران در نقاط مختلف از لندن تا آرژانتین نیز گشوده شده است.

برای کشورهای پیرامونی ایجاد کنند. ظریف در این سفر با نورسلطان نظریاف، رئیس‌جمهور کشور میزبان، دیدار و درباره راه‌های گسترش و توسعه همکاری‌های دو کشور گفت‌وگو کرد. او با ابلاغ سلام و پیام دوستی از سوی رئیس‌جمهور اسلامی ایران، برگزاری نمایشگاه بین‌المللی اکسیو و اجلاس سران سازمان همکاری‌های شانگهای را تبریک گفت و افزود: از اهداف مهم جمهوری اسلامی ایران توسعه و گسترش ارتباطات با همسایگان است و دراین‌باره قزاقستان جایگاه ویژه‌ای بین همسایگان ایران دارد. نظریاف نیز با تأکید بر توسعه روابط همه‌جانبه با کشورهای از ایران به عنوان همسایه و شریک مهم استراتژیک یاد کرد و با اشاره به رشد تروریسم در منطقه خواستار همکاری همه‌جانبه برای مبارزه با این معضل مهم شد.

اشراف‌غنی رئیس‌جمهور افغانستان نیز در ملاقات با ظریف ضمن محکومیت حملات تروریستی در تهران با رهبر، دولت و ملت ایران همدردی کرد و گفت: تروریست‌ها دو نقطه نامدین را نشان گرفتند که برای مردم ایران اهمیت بالایی دارد و این به‌مثابه دشمنی با مردم ایران است. او افزود: جنگ بین دولت‌ها راحت‌تر از مبارزه با گروه‌ها و شبکه‌های تروریستی است و ضروری است تمام دولت‌ها در مبارزه با این گروه‌ها همکاری کنند. در ادامه محمدجواد ظریف با اشاره به مذاکرات راهبردی در کابل اعلام کرد: گروه‌های کاری برای اجرایی‌کردن توافقات تشکیل شده‌اند. طرفین همچنین درباره بحران ایجادشده بین کشورهای خلیج فارس تبادل‌نظر و تأکید کردند این کشورها لازم است مشکلات خود را از طریق گفت‌وگو حل‌وفصل کنند؛ زیرا منطقه تحمل و توان بحران دیگری را ندارد. حضور مقامات کشورهای عضو شانگهای در قزاقستان فرصت ملاقات ظریف و همتای روس خود را نیز فراهم کرد. ظریف و